

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2021/22

Destinace (země, město): Francie, Nîmes

Jméno, příjmení: Blanka Gruntová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Lycée Alphonse Daudet

Informace o destinaci a místu působení

Nîmes se nachází na jihu Francie, v regionu Occitanie. Toto stopadesátitisícové starobylé město je centrem departementu Gard a patří mezi atraktivní turistické destinace oblasti. Od roku 1967 má Nîmes družbu s městskou částí Praha 1.

Lycée Alphonse Daudet nese jméno oblíbeného francouzského spisovatele, nimeckého rodáka. Nachází se ve středu města, v blízkosti nejvýznamnějších kulturních památek. Od roku 2007 je i samotná budova lycea státní historickou památkou. Lyceum patří mezi nejúspěšnější střední školy ve městě a má přibližně 2000 studentů a 200 zaměstnanců. Kromě tříletého studijního programu zakončeného maturitní zkouškou (ročníky seconde, première a terminale) nabízí i dvouleté pomaturitní studium CPGE, během něhož se studenti připravují k přijímacím zkouškám na prestižní vysoké školy, tzv. grandes écoles.

Jako jediná střední škola ve Francii lyceum nabízí možnost studia češtiny jako cizího jazyka. Od roku 1924 zde existuje tzv. česká sekce (dříve československá). I když byla v minulosti sekce z politických důvodů několikrát uzavřena, výuka češtiny zůstala zachována. Původně chlapecká sekce se při posledním obnovení roku 1990 změnila na dívčí. V současnosti na ní studuje 12 dívek z České republiky, které jsou ke studiu přijímány na základě výběrového řízení organizovaného MŠMT ČR za účasti zástupců vedení lycea a školské sekce města Nîmes. Každý rok jsou tak vybrány čtyři nové studentky do tříletého studijního programu (ročníky seconde,

première, terminale) zakončeného maturitní zkouškou. Věk českých studentek se tedy pohybuje v rozmezí 15 až 19 let.

Studium je Češkám z velké části hrazeno francouzskou stranou, která jim platí náklady na studium, ubytování na internátě lycea i celodenní stravování ve dnech výuky. Od radnice města Nîmes studentky dále dostávají měsíční příspěvek 75 eur na osobní výdaje o víkendech. Rodiny českých studentek přispívají částkou přibližně 700 eur na školní rok. Děvčata jsou ubytována v podkrovním křídle internátu, v jednolůžkových pokojích s toaletním koutkem. Sociální zařízení jsou společná. Na patře se nachází také zařízená kuchyňka, prádelna s velkou pračkou a sušičkou, společenská místnost s počítačem a tiskárnou. Kraj Occitanie také na začátku studia daruje všem studentům lycea notebook.

Část víkendů mohou studentky strávit v hostitelských rodinách (tzv. familles d'accueil). Jedná se o rodiny z Nîmes a nejbližšího okolí, které se zajímají o činnost české sekce a jsou ochotny nezištně ubytovat studentky nebo s nimi trávit nějakým způsobem volný čas.

Náplň práce lektorky

Lektorka v destinaci zajišťuje výuku českého jazyka a literatury, respektive českých reálií jak pro studentky české sekce, tak pro zájemce o český jazyk a kulturu z řad studentů a zaměstnanců lycea či odjinud. Pro tyto účely má k dispozici učebnu bohatě vybavenou knihami a učebními materiály. Knihovna je pravidelně doplňována z prostředků DZS i Velvyslanectví ČR v Paříži. Česká strana také nabízí lektorce k zapůjčení notebook. Lektorka může rovněž využívat multimediální vybavení umístěné v jiných učebnách lycea (nutná předchozí rezervace).

Dále lektorka zajišťuje dozor na českém oddělení internátu. V tomto jí pomáhají dvě až tři studentky pomaturitního cyklu, které jsou na českém oddělení ubytovány. Společně si musí rozdělit služby tak, aby byl zajištěn dozor na internátu v pracovní dny i o víkendech. Z tohoto důvodu má lektorka také k dispozici jeden ze standardně vybavených internátních pokojů vybavený navíc služebním telefonem. Musí být ale připravena pomoci svým mladým kolegyním i mimo hodiny své služby, proto se od ní očekává permanentní dostupnost na mobilním telefonu a časová disponibilita.

Lektorka také pomáhá českým studentkám při vyřizování administrativních záležitostí, při jednání na úřadech, v bance apod. Po dohodě se školní zdravotnicí zajišťuje péči o nemocné

studentky a doprovází je k lékaři. Z pověření zákonných zástupců omlouvá na studijním oddělení absence neplnoletých studentek a průběžně informuje rodiče o dění na lyceu. Komunikuje s učiteli, vedením školy, rodinami a s českými i francouzskými institucemi a úřady podílejícími se na chodu české sekce. Zůstává též v kontaktu s hostitelskými rodinami.

Společně s českými studentkami lektorka rovněž organizuje akce propagující českou kulturu. V této oblasti spolupracuje zejména s Maison des Lycéens (asociace organizující zájmové aktivity studentů lycea Daudet) a s Maison de l'Europe (asociace seznamující veřejnost s evropskými organizacemi), případně s radnicí města Nîmes.

Výuka češtiny

Studentky české sekce jsou povinny ve Francii skládat maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury. Složením této dílčí zkoušky je totiž jejich francouzská maturita plnohodnotným ekvivalentem státní maturity v ČR nezbytné pro přijetí na české veřejné vysoké školy. Z tohoto důvodu je pro české studentky povinná výuka českého jazyka a literatury po celou dobu jejich středoškolského studia na lycée Daudet. Předmět je v každém ročníku vyučován ve dvouhodinové dotaci doplněné o jednu hodinu konzultace.

Dívky si češtinu zapisují jako třetí cizí jazyk vedle angličtiny a dalšího evropského jazyka (nejčastěji španělštiny nebo němčiny). Náplň předmětu je ale přirozeně přizpůsobena skutečnosti, že studentky jsou rodilé mluvčí a že přicházejí z českých základních škol nebo víceletých gymnázií. Výuka probíhá podle standardních českých učebnic pro střední školy, na základě vybraných kapitol z literatury v kontextu významných událostí české historie. Značná pozornost je rovněž věnována opakování a prohlubování gramatických a stylistických dovedností, včetně pravopisu. Zohledněna je i současná koncepce maturitní zkoušky v ČR a studentky trénují didaktické testy. Při výuce jsou používány učebnice z nakladatelství Didaktis (soubor *Nová literatura pro střední školy*), které reflektují současnou koncepci maturitních zkoušek. Materiály jsou doplňovány z dostupných databází přístupných na internetu i z bohaté knihovny české sekce Lycée Daudet.

Pro francouzské studenty je čeština volitelným předmětem (obvykle třetí cizí jazyk) s možností skládat fakultativní maturitní zkoušku založenou na Společném evropském referenčním rámci pro jazyky. Ve školním roce 2021/22 si tento předmět zapsala pouze jedna studentka seconde,

výuka probíhala v rozsahu 3 hodiny týdně. Jednalo se o velmi pilnou a nadanou studentku, která ale bohužel z důvodu zahraničního pobytu nebude už na lycée Daudet příští rok studovat. Studenti češtiny se také každoročně zúčastňují překladatelské soutěže Cena Josefa Palivce pořádané spolkem Česká škola bez hranic. Vítězkou letošního ročníku v kategorii 15-18 let, žánr poezie se stala žákyně ročníku seconde české sekce Lycée Daudet Anna Divišová.

Kulturní akce

V rámci studentské asociace Maison des lycéens funguje od roku 2015 tzv. Český klub sdružující české studentky a zájemce z řad francouzských studentů a pedagogů Lycée Daudet. Asociace má možnost, podobně jako krajanské spolky, obdržet každoročně finanční dar MZV ČR na podporu kulturních aktivit. Lektorka na konci každého školního roku vypracuje projekt na následující kalendářní rok i s žádostí o finanční příspěvek. Vždy v lednu pak provede vyúčtování za uplynulý kalendářní rok.

Finanční dar určený pro rok 2021 byl vzhledem k nejisté epidemiologické situaci po většinu měsíců využit až v samém závěru kalendářního roku, tedy v prosinci 2021, a to na dvě kulturní akce. První bylo tradiční adventní setkání kolem českých vánočních tradic, které se konalo 14. prosince 2021 ve výstavním sále lycea. Lektorka s českými studentkami vyzdobila sál, bylo připraveno vánoční pohoštění a pět dílen, v nichž se mohli návštěvníci seznámit s českými tradicemi. Vánoční den se setkal s velkým úspěchem.

Druhou akcí pak byla připomínka 10. výročí úmrtí Václava Havla. Studentky sekce již v listopadu převzaly v Českém centru v Paříži dar – knihovničku Václava Havla. V prosinci pak do Nîmes na pozvání lektorky přijela spolupracovnice Knihovny Václava Havla Nina Rutová. Ta si pro studentky připravila několik dílen, během nichž dívky pracovaly s texty, které si z Paříže přivezly. Knihovnička Václava Havla spolu s dalšími materiály o V. Havlovi (většinou v angličtině) pak byla vystavena pro všechny zájemce z řad lycea ve výstavním sále a studentky svým spolužákům a učitelům podávaly informace o této významné české osobnosti.

Finanční dar na rok 2022 byl letos výjimečně přidělen až v červnu 2022 a bude tedy využit v prvním pololetí příštího školního roku (2022/23).

Ve školním roce 2021/22 jsme si připomínali ještě jednu významnou osobnost. Roku 2021 uběhlo sto let od úmrtí francouzského historika a znalce slovanských jazyků Ernesta Denise, rodáka z Nîmes. Radnice města připravila pietní akci u jeho pomníku. Slavnostní projev pronesl velvyslanec České republiky ve Francii Michal Fleischmann, studentky české sekce zazpívaly českou hymnu a přečetly úryvky z Denisova díla. Připravily pak malé pohoštění pro pana velvyslance a jeho manželku, kteří si prohlédli také budovu lycea a setkali se se studentkami, lektorkou a vedením školy.

Ve druhém pololetí školního roku 2021/22 se pak česká sekce podílela na natáčení dokumentárního filmu o Ernestu Denisovi. Nîmes navštívil štáb ČT Ostrava, kterému studentka sekce Linda Honsová spolu s lektorkou pomáhaly s organizací filmování. Linda ve filmu i účinkuje jako průvodkyně městem a lyceem. Spolupráce těchto dvou subjektů s Českou republikou mají svůj původ právě v osobností E. Denise.

Další studentka sekce Alžběta Gába se ujala filmařské role průvodkyně při natáčení propagačního materiálu o českých lektorátech v zahraničí pro DZS.

Závěr

I školní rok 2021/22 byl ještě ovlivněn pokračující pandemií. Bylo zapotřebí velké opatrnosti a flexibility při organizaci života na internátě. Výuka ale nakonec probíhala po celou dobu pouze prezenčně a bylo možné uskutečnit i několik málo kulturních akcí. Nové vedení školy i profesori vycházeli opět dívkám velmi vstříc a všemožně se snažili jim pomoci překonat všechny překážky a zvládnout studium. Velký dík patří řediteli lycea panu Lorblanchetovi, jenž vedl lyceum s českou sekci poprvé, a brzy se stal nadšeným zastáncem této formy spolupráce mezi ČR a Francií. Poděkování patří rovněž pracovníkům DZS, MŠMT a ZÚ v Paříži, kteří jsou lektorátu také vždy velkou oporou.